

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ**

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001: 2015 (ISO 9001: 2015, IDT)

Кафедра менеджменту та адміністрування

ЗАТВЕРДЖЕНО

Постанова вченої ради

07.12.2021

протокол № 10, п. 5

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказ від 07.12.2021 № 246

**АТЕСТАЦІЙНИЙ ЕКЗАМЕН /
CERTIFICATION EXAM**

РОБОЧА ПРОГРАМА

Ступінь вищої освіти	«Молодший бакалавр»/	«Junior bachelor»
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»/	«Management and Administration»
Спеціальність	073 «Менеджмент»/	«Management»
Освітня програма	«Менеджмент»/	«Management»
Форма навчання	денна	

Розробники: Корж Наталія, доктор економічних наук, професор;
Бондарчук Людмила, кандидат економічних наук, доцент;
Гарбар Віктор, кандидат економічних наук, доцент ;
Іванченко Галина, кандидат економічних наук, доцент;
Богацька Наталія, кандидат економічних наук, доцент.

Гарант освітньої програми «Менеджмент»: Бондарчук Людмила, кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту та адміністрування

Обговорено та схвалено на засіданні кафедри менеджменту та адміністрування від 04 жовтня 2021 р., протокол № 24; засіданні вченої ради факультету економіки, менеджменту та права 22 жовтня 2021 р., протокол № 11

Рецензенти:

Боковець Вікторія, доктор економічних наук, професор

Поплавська Євгенія, директор Подільського регіонального страхового центру ПрАТ «Українська пожежно-страхова компанія»

Редактор: Фатеева Т.
Комп'ютерна верстка: Шуляк Н.

Підп. до друку 2021 р. Формат 60x84/16. Папір офсетний
Друк ксероксний. Ум. друк. арк. 1,27.
Обл.-вид. арк. 1,04. Тираж 5. Зам. №

Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ КНТЕУ
21000, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 25

РОЗДІЛ 1. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА МІСЦЕ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ В СТРУКТУРІ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У відповідності до освітньої програми «Менеджмент» спеціальності 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» початкового рівня (короткий цикл) вищої освіти «молодший бакалавр» і Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію з атестації, затвердженого вченою радою ВТЕІ КНТЕУ (прот. № 6 п. 4 від 29.06.2021 р.) визначено атестацію випускників у вигляді атестаційного екзамену.

Метою атестаційного екзамену, за освітнім ступенем «молодший бакалавр», є встановлення відповідності засвоєння здобувачами вищої освіти набутого рівня компетентностей та визначених програмних результатів навчання, для виконання управлінських функцій зазначених в освітньо-професійній програмі.

Атестаційний екзамен є продовженням навчально-виховного процесу, складовою частиною завершального етапу підготовки молодших бакалаврів зі спеціальності 073 «Менеджмент» і складається з двох етапів: рішення тестових завдань та розв'язання ситуаційних завдань.

Головне завдання атестаційного екзамену полягає в оцінці рівня знань, вмінь і навичок отриманих студентом протягом всіх років навчання.

Реалізація даного завдання припускає перевірку методологічних та теоретичних принципів, проблем і положень наведених нижче дисциплін, а також вміння їх використовувати в аналізі управлінських явищ, проблемних ситуацій і загалом практичній діяльності господарюючого суб'єкта. Особлива увага приділяється виявленню знань та вмінь студента аналізувати сучасні умови здійснення економічної реформи в Україні.

Атестаційний екзамен виконує ще й важливе виховне завдання. У конкретному вираженні воно виявляється у вмінні здобувача самостійно, логічно й послідовно висловлювати свої переконання, здійснювати самоконтроль та критично оцінювати власні знання і навички.

На атестаційний екзамен виносяться наступні дисципліни:

ОК 1. Економічна теорія.

ОК 2. Теорія організації.

ОК 3. Економіка і фінанси підприємства.

ОК 4. Менеджмент.

ОК 5. Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків.

За результатами вивчення даних дисциплін випускники набувають інтегральної компетентності, яка полягає в здатності розв'язувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації праці сучасного менеджера.

РОЗДІЛ 2. ПЛАН ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ДО АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ

Таблиця 1 План підготовки студентів до атестаційного екзамєну

Види навчальної роботи	Кількість годин
Аудиторні заняття	24
- лекції	4
- практичні заняття	20
Самостійна робота студентів	66
Всього годин / кредитів	90/3

РОЗДІЛ 3. ТЕМАТИКА ЛЕКЦІЙНИХ, ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ, САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Таблиця 2 Тематика та зміст робочої програми атестаційного екзамєну

№	Види навчальної роботи і короткий зміст	Години	Шифр кафедри
1	2	3	4
	Лекції		
	Лекція № 1 «Теорія організації» Тема: «Організаційне проектування» План лекції: 1. Сутність організаційного проектування. 2. Універсальні погляди на проект організації. 3. Етапи організаційного проектування. 4. Методи проектування організації. 5. Чинники проектування організації.	2	08.01
	Лекція № 2 «Менеджмент» Тема «Сутність, розвиток та роль менеджменту» План лекції: 1. Сутність, та зміст менеджменту в управлінні організацією. 2. Категорії управління та менеджменту, загальне і особливе. 3. Рівні менеджменту та рівні менеджерів. 4. Організація як об'єкт вивчення менеджменту.	2	08.01
	Разом	4	
	Практичні заняття		
	Практичне заняття № 1 «Теорія організації». Тема: «Структура організації як чинник забезпечення її ефективності» План: 1. Поняття структури організації та принципи її побудови. 2. Формальна та неформальна організаційна структура. 3. Елементи структури та зв'язки в організації.	2	08.01
	Практичне заняття № 2 «Теорія організації». Тема: «Формування організаційної структури організації»	2	08.01

	<p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Концепції організаційних структур. 2. Підходи до формування організаційної структури. 3. Характеристики організаційної структури. 		
	<p>Практичне заняття № 3 «Менеджмент» Тема: «Розробка та ухвалення управлінських рішень»</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та характерні особливості управлінських рішень. 2. Сучасні підходи до розробки та прийняття управлінських рішень. 3. Основні вимоги до якості управлінських рішень. 4. Критерії оцінки управлінських рішень. 	2	08.01
	<p>Практичне заняття № 4 «Менеджмент» Тема: «Керівництво і лідерство. Культура управління»</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Природа та визначення керівництва і лідерства. Вплив і влада. Баланс влади. 2. Форми впливу і влади. 3. Огляд класичних теорій лідерства. 4. Основні складові культури управління. 	2	08.01
	<p>Практичне заняття № 5 «Економічна теорія». Тема: «Теорія грошей»</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виникнення та сутність грошей. 2. Функції грошей та їх еволюція в сучасний ринковій економіці. 3. Поняття і типи грошових систем. Види та природа сучасних грошей. 4. Грошова маса та її агрегативні показники (M0, M1, M2, M3, L, D). 5. Закони грошового обігу. 	2	08.02
	<p>Практичне заняття № 6 «Економічна теорія». Тема: «Доходи і заробітна плата»</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність доходу як економічної категорії. Види, джерела та рівень доходів. 2. Розподіл доходів. Функціональні та персональні доходи. 3. Заробітна плата, її суть, форми та системи. 4. Структура та джерела сімейних доходів. 	2	08.02
	<p>Практичне заняття № 7 «Економіка і фінанси підприємства». Тема: «Ресурсний потенціал підприємства»</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Показники виробничої програми: товарна, валова, чиста, умовно-чиста, нормативно-чиста, реалізована продукція. 2. Суть та завдання матеріально-технічного забезпечення підприємства. 3. Оцінка основних фондів: первісна, поновлена, залишкова вартість. 4. Методи нарахування амортизації. 	2	08.02
	<p>Практичне заняття № 8 «Економіка і фінанси підприємства». Тема: «Фінансові результати діяльності підприємства»</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кошторис витрат виробництва: поняття та склад. 	2	08.02

	2. Методичні інструменти аналізу доходів підприємства, факторів, що обумовлюють їх формування. 3. Фінансово-майновий сан підприємства.		
	Практичне заняття № 9 «Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків». Тема: «Обґрунтування господарських рішень та оцінювання їх ефективності» План: 1. Сутність та методичні основи обґрунтування господарських рішень. 2. Завдання, принципи та методи прогнозування господарських рішень. 3. Формальні і неформальні аспекти щодо обґрунтування господарських рішень? 4. Критерії оцінювання варіантів 5. Методи обґрунтування господарських рішень (метод сценаріїв, «мозкового штурму», «дерево рішень», синектики, інтуїтивні методи). 6. Методи та принципи прогнозування господарських рішень (принцип усікання «конусу рішень» 7. Методи аналізу господарських рішень.	2	08.01
	Практичне заняття № 10 «Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків». Тема: «Система управління ризиками» План: 1. Особливості та критерії прийняття господарських рішень в умовах ризику. Умови оптимальності альтернатив. 2. Сутність та функції ризик-менеджменту як системи. 3. Основні етапи управління ризиком. 4. Сутність стратегії ризик-менеджменту? 5. Напрями та відповідні методи впливу на ступінь ризику використовуються в практиці ризик-менеджменту?	2	08.01
	Разом	20	
	Самостійна робота студентів		
	<i>Самостійна робота студентів з дисципліни «Теорія організації»:</i> 1. Організація як система процесів. 2. Допоміжні процеси в організації. 3. Управлінські процеси в організації. 4. Принцип розімкненого управління з компенсацією обурень. 5. Адаптивні й такі, що самі настроюються, системи. 6. Детермінований метод управління. 7. Організація як система процесів. 8. Допоміжні процеси в організації. 9. Управлінські процеси в організації. 10. Переваги та недоліки адаптивних організаційних форм управління. 11. Концептуальні підходи до проектування організаційних форм управління. 12. Методи проектування організаційних форм управління. 13. Системний підхід до організаційного проектування. 14. Умови ефективного застосування механістичного підходу до проектування організаційних структур. 15. Ситуативні чинники проектування організації. 16. Особливості адхократичного дизайну.	14	08.01

<p>17. Мережна структура організації, її відмінності від віртуальної. 18. Складність організаційної структури. 19. Порівняльний аналіз класичної та сучасної концепцій організаційних структур. 20. Основні риси механістичної бюрократії, її відмінності від професійної бюрократії</p>		
<p><i>Самостійна робота студентів з дисципліни «Менеджмент»:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теорія організації. Моделювання її життєвого циклу. 2. Методи побудови та вдосконалення організаційних структур. 3. Організаційно-функціональна структура сучасних підприємств. 4. Охарактеризуйте основні риси організації, необхідні для досягнення її цілей. 5. Проаналізуйте фактори прямої і непрямой дії зовнішнього середовища. 6. Методи менеджменту: сутність, роль і значення в системі управління організацією. 7. Інформація в управлінні її класифікація. 8. Комунікації, комунікаційний процес та його елементи. 9. Мова та ділове письмо як складові комунікацій. 10. Планування особистої праці керівника. Прийом відвідувачів. 11. Інформаційні системи процесу управління. 12. Умови та причини виникнення конфліктів. 13. Міжособистісні способи вирішення конфліктів. 14. Вибір менеджером стратегії поведінки в умовах конфлікту. 15. Управління стресами в організації. 16. Кадрова політика підприємства. Добір та наймання персоналу. Розвиток персоналу. 17. Оцінка персоналу та атестація кадрів. 18. Звільнення персоналу, плинність кадрів. 19. Природа керівництва і лідерства. Вплив і влада. Баланс влади. Стили керівництва. 20. Культура управління. 21. Соціальні та економічні аспекти ефективності менеджменту. 22. Визначення факторів впливу на виконання менеджерами управлінських обов'язків. 23. Оцінювання впливу формальних та неформальних груп на стосунки у колективі. 24. Визначення та опис сучасних підходів в формуванні соціально-психологічного мікроклімату у колективі. 25. Порівняльна характеристика сучасних методів моніторингу зовнішнього середовища організації. 	14	08.01
<p><i>Самостійна робота студентів з дисципліни «Економічна теорія»:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні етапи розвитку економічної теорії. 2. Суб'єкти та об'єкти економічних інтересів. 3. Структурні елементи економічної системи та їхній взаємозв'язок. 4. Причини та умови виникнення командно-адміністративної системи. 5. Основні риси натурального господарства. 6. Сутність та класифікація економічних благ. 7. Основні концепції виникнення грошей. 8. Особливості паперових і кредитних грошей. 9. Умови виникнення ринкового господарства. 10. Переваги та недоліки ринкової економіки. 	12	08.02

<ul style="list-style-type: none"> 11. Види попиту за еластичністю. 12. Показники конкурентності та монопольної влади на ринку. 13. Різновиди підприємницької діяльності. 14. Конкретні форми існування капіталу. 15. Фактори сільськогосподарського виробництва. 16. Головні важелі державного регулювання АПК. 17. Методи відображення та виміру нерівномірного розподілу доходів між різними верствами населення. 18. Види суспільного (національного) відтворення. 19. Чинники, що зумовлюють фінансові кризи. 20. Конструктивний та деструктивний вплив безробіття на економіку. 		
<p style="text-align: center;"><i>Самостійна робота студентів з дисципліни «Економіка і фінанси підприємства»:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Економічні межі обсягу діяльності підприємства. Метод визначення «точки безбитковості», «точки ліквідації», «зони збитковості та прибутковості». 2. Динамічні показники виробничої потужності: вхідна, вихідна, середньорічна виробнича потужність. 3. Запаси матеріально-сировинних ресурсів підприємства, їх необхідність та призначення. 4. Показники, що характеризують стан та рух основних фондів. 5. Ефективність використання основних фондів: поняття та критерії оцінки. 6. Планування загального фонду оплати праці. 7. Показники собівартості продукції та порядок їх обчислення. 8. Системи та методи внутрішнього контролю за поточними витратами. 9. Сутність та функції прибутку, його значення в діяльності підприємства, джерела утворення. 10. Показники прибутку та рентабельності, фактори, що впливають на рентабельність діяльності підприємства. 11. Показники та критерії оцінки конкурентоспроможності підприємства за напрямками його діяльності: виробничої, організаційно-управлінської, кадрової. 12. Місце фінансових ресурсів у складі ресурсів підприємства. 13. Сутнісні характеристики капіталу підприємства. 14. Види та класифікація прибутку. 15. Механізм утворення прибутку, фінансових результатів від операційної, фінансової та інвестиційної діяльності, чистого прибутку. 16. Класифікація видів фінансово-майнового стану підприємства. 17. Сутність та класифікація платоспроможності підприємства, показники її оцінки. 18. Сутність та класифікація фінансової стійкості підприємства, умови її забезпечення 19. Елементи системи економічної безпеки підприємства. 20. Види банкрутства підприємства. 	12	08.02
<p style="text-align: center;"><i>Самостійна робота студентів з дисципліни «Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків»:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Що передбачає собою обґрунтування господарських рішень? 2. Як здійснюється вибір методів для обґрунтування конкретних господарських рішень? 	14	08.01

<ol style="list-style-type: none"> 3. Які існують формальні і неформальні аспекти щодо обґрунтування господарських рішень? 4. За якими критеріями оцінюють варіанти господарських рішень? 5. Яка загальна ідея й умови ефективного застосування методу сценаріїв? 6. Яка технологія графічної побудови «дерева рішень»? 7. Як реалізується метод «мозкового штурму»? 8. У чому суть методу синектики? 9. Коли, під час вирішення яких завдань доцільно застосовувати інтуїтивні методи? 10. Яке основне завдання економічного прогнозування? 11. Що таке принцип усікання «конусу рішень»? 12. Які принципи прогнозування господарських рішень? 13. Які основні джерела інформації для прогнозування? 14. Які існують кількісні та якісні методи прогнозування господарських рішень? 15. В чому сутність аналізу господарських рішень? 16. Які основні принципи аналізу господарських рішень? 17. Які методи використовують в аналізі господарських рішень? 18. Який інструментарій методів аналізу господарських рішень? 19. Що передбачає собою обґрунтування господарських рішень? 20. Як здійснюється вибір методів для обґрунтування конкретних господарських рішень? 21. Які існують формальні і неформальні аспекти щодо обґрунтування господарських рішень? 22. За якими критеріями оцінюють варіанти господарських рішень? 23. Яка загальна ідея й умови ефективного застосування методу сценаріїв? 24. Яка технологія графічної побудови «дерева рішень»? 25. Як реалізується метод «мозкового штурму»? 26. У чому суть методу синектики? 27. Коли, під час вирішення яких завдань доцільно застосовувати інтуїтивні методи? 28. Яке основне завдання економічного прогнозування? 29. Що таке принцип усікання «конусу рішень»? 30. Які принципи прогнозування господарських рішень? 31. Які основні джерела інформації для прогнозування? 32. Які існують кількісні та якісні методи прогнозування господарських рішень? 33. В чому сутність аналізу господарських рішень? 34. Які основні принципи аналізу господарських рішень? 35. Які методи використовують в аналізі господарських рішень? 36. Який інструментарій методів аналізу господарських рішень? 37. Які існують наукові погляди розуміння категорії ризику? 38. В чому сутність ризику як економічної категорії? 39. Який існує взаємозв'язок між прибутком і ризиком? 40. Які основні джерела та чинники ризику підприємницької діяльності? 41. Які ознаки покладено в основу класифікації ризиків? 42. Що таке втрати від ризику? Які види втрат? 43. Які зони ризику існують? 44. Що показує крива ймовірності ризику? 		
--	--	--

<p>45. В чому особливості прийняття господарських рішень в умовах ризику?</p> <p>46. Які існують критерії прийняття господарських рішень в умовах ризику?</p> <p>47. Які умови оптимальності альтернатив за різними критеріями прийняття рішень в умовах ризиків?</p> <p>48. В чому сутність кількісного аналізу ризиків?</p> <p>49. Що розуміють під ступенем ризику?</p> <p>50. Які існують показники кількісного вимірювання ризику?</p> <p>51. Які існують методи кількісної оцінки ризиків?</p> <p>52. У чому полягають основні переваги та недоліки методів кількісної оцінки ризиків?</p> <p>53. Які методи є найефективнішими під час оцінювання ризику інвестиційних проєктів?</p> <p>54. Що вміщує в себе ризик-менеджмент як система?</p> <p>55. Які основні функції виконують керована та керуюча підсистема ризик-менеджменту?</p> <p>56. Які основні етапи управління ризиком?</p> <p>57. В чому сутність стратегії ризик-менеджменту?</p> <p>58. Які напрями та відповідні методи впливу на ступінь ризику використовуються в практиці ризик-менеджменту?</p>		
Разом	66	
Всього годин / кредитів	90/3	

РОЗДІЛ 4. МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА АТЕСТАЦІЙНИЙ ЕКЗАМЕН

Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми, що виносяться на атестаційний екзаме́н наведена у додатку А.

Відповідно визначених компонентів освітньої програми здобувачів ступеня вищої освіти «молодший бакалавр», галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 073 «Менеджмент», денної форми навчання випускники набувають навичок володіння наступними загальними і фаховими (спеціальними) компетентностями:

Додаток А

Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми, що виносяться на атестаційний екзаме́н

Програмні компетентності	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5
ЗК 1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянства в Україні.					
ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку управління організаціями та їх підрозділами, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	+	+			
ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.			+		+
ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	+		+		+
ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.				+	
ЗК 6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.					
ЗК 7. Здатність спілкуватися іноземною мовою.					
ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.				+	
ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.		+			
ЗК 10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.				+	+

ЗК 11. Здатність цінувати і поважати національну ідентичність та мультикультурність.				+	
СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.		+			
СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.			+		
СК 3. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.		+			
СК 4. Здатність діяти соціально, відповідально і свідомо.					
СК 5. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.				+	
СК 6. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.				+	
СК 7. Здатність аналізувати існуючі процеси виробництва, досліджувати сучасні ефективні процеси виробництва з використанням інформаційних технологій.					
СК 8. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.				+	
СК 9. Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності.					
СК 10. Розуміти принципи управлінської діяльності та використовувати їх у професійній діяльності та командній роботі.				+	
СК 11. Володіння методами дослідження, порівняння і класифікації сучасних підприємств.					
СК 12. Здатність збирати, обробляти та систематизувати інформацію про фактори зовнішнього і внутрішнього середовища організацій.	+			+	+
СК 13. Уміння знаходити та оцінювати нові ринкові можливості та формулювати бізнес-ідею.	+				+
СК 14. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості в професійній діяльності.				+	

РОЗДІЛ 5. МАТРИЦЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНИМИ КОМПОНЕНТАМИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми наведена у додатку Б.

Програмні результати навчання здобувачів ступеня вищої освіти «молодший бакалавр», галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 073 «Менеджмент» денної форми навчання полягають у наступному:

Додаток Б

Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми, що виносяться на атестаційний екзамен

Програмні результати навчання	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5
ПРН 1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.					
ПРН 2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.		+			
ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.	+	+		+	+
ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.					+
ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.		+			
ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень за умови використання сучасних інформаційних технологій.			+		+
ПРН 7. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.				+	
ПРН 8. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.				+	+
ПРН 9. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.	+			+	
ПРН 10. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.			+		
ПРН 11. Спілкуватись в усній та письмовій формі державною та іноземною мовами.					+
ПРН 12. Оцінити причини виникнення конфліктної ситуації та знаходити засоби до її нейтралізації.				+	
ПРН 13. Демонструвати здатність діяти соціально-відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та мультикультурності.				+	+
ПРН 14. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.					

РОЗДІЛ 6. ПРИКЛАД ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Атестацією здобувачів ступеня вищої освіти «молодший бакалавр», галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 073 «Менеджмент», денної форми навчання виступає складання атестаційного екзамену.

Атестаційний екзамен складається з двох частин: теоретичної та практичної (додаток В).

Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний університет
Вінницький торговельно-економічний інститут
Кафедра менеджменту та адміністрування

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою факультету
економіки, менеджменту та права
(протокол __від__ 2021 р.)
Декан Лариса Сікорська

Білет №
атестаційного екзамену
на здобуття ступеня вищої освіти «молодший бакалавр»
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 073 «Менеджмент» освітньої програми «Менеджмент»

Завдання № 1 (теоретичне) - дати відповіді на закриті тести (потребує повної відповіді, оцінюється у 40 балів)

Шифр _____

1. Де найбільше застосовується термін «управління»:

- а) переважно до діяльності людей в сфері економіки;
- б) як синонім терміну «менеджмент» до різних видів людської діяльності;
- в) тільки до діяльності людей у сфері економіки;
- г) при визначенні системи заходів щодо координації діяльності людей.

Варіант правильної відповіді _____

2. Системний підхід до управління розглядається як:

- а) сукупність безперервних взаємопов'язаних дій, які виконуються в певній послідовності;
- б) сукупність взаємопов'язаних елементів (частин), які, постійно взаємодіючи, визначають характер організації, сукупність безперервних операцій і процедур;
- в) підбір прийомів менеджменту для розв'язання конкретних управлінських ситуацій з метою досягнення певних цілей організації;
- г) правильної відповіді немає.

Варіант правильної відповіді _____

3. Що називають сукупністю параметрів, які віддзеркалюють наявність, розміщення та використання фінансових ресурсів підприємства, його платоспроможності, фінансову стійкість, прибутковість та оборотність?

- а) рентабельність;
- б) ліквідність;
- в) прибутковість;
- г) фінансовий стан.

Варіант правильної відповіді _____

Загалом тестові завдання містять 50 тестів.

Завдання № 2 (практичне) – розв’язати ситуаційні завдання (потребує повної відповіді, оцінюється у 60 балів).

Ви менеджер ПАТ «Калина».

ПАТ «Калина» є самостійним господарюючим суб’єктом, основною місією якого є виготовлення і реалізація будівельних конструкцій споживачам.

На звітних зборах акціонерів їх учасники гостро критикували адміністрацію підприємства за те, що вона несвоєчасно вивчає коливання цін на вироби та витрати на їх виготовлення, що призводить до низького рівня рентабельності. Штатний розпис ПАТ «Калина» наведений в таблиці 1.

Таблиця 1 - Витяг із штатного розкладу працівників ПАТ «Калина»

№ п/п	Посада	Кількість
1	Директор	1
2	Заступник директора з комерційної діяльності	1
3	Головний бухгалтер	1
4	Секретар	1
5	Бухгалтер	1
6	Менеджер із маркетингу	1
7	Менеджер із реклами	1
8	Завідувач господарства	1
9	Завідувач складу	1
10	Робітник складу	2
11	Менеджер із закупівлі	1
12	Менеджер із продажів	3
Разом		15

Додаткова інформація до задачі

Як відомо, на кінцеві результати діяльності будь-якого підприємства впливає ціновий фактор, тобто ціни на вироби та їх зміна.

За останній період спостерігається тенденція коливання цін на виробничу продукцію, збільшення питомої ваги перемінних витрат на її виготовлення.

Ціна будівельної конструкції в першому кварталі 2020 р. склала 250 ум. грош. од.

У другому кварталі 2020 р. ціни підвищилися на 8 %.

Постійні витрати підприємства ПАТ «Калина» залишилися незмінними і склали 2500 ум. грош. од.

Питомі змінні витрати в першому кварталі 2020 р. дорівнювали 70 ум. грош. од., а в другому кварталі 2020 р. збільшились на 5 %.

Завдання.

Виходячи з поданої та додаткової інформації:

1. Побудувати організаційну структуру підприємства.
2. Розрахувати та проаналізувати, як зміна ціни впливає на критичний обсяг реалізації будівельних конструкцій.
3. Обґрунтувати необхідність створення окремого збутового відділу та скласти наказ про його створення.
4. Запропонувати шляхи покращення ефективності діяльності підприємства ПАТ «Калина».

Критерії оцінювання атестаційного екзамену здобувачів освітнього ступеня «молодший бакалавр»

Атестаційний екзамен складається з двох етапів:

- теоретична частина (тестові завдання, що формують основні компетенції «бакалавра»);

- практична частина (письмове розв'язання розрахунково-аналітичних, ситуаційних творчих завдань).

Тестові завдання містять 50 тестів. За результатами тестування здобувач вищої освіти отримує **40 балів** (1 тест – 0,8 балів). Мінімальна кількість балів за тестові завдання становить **24 бали**.

Практична частина – розв'язання розрахунково-аналітичних, ситуаційних, творчих завдань становить **60 балів**. Розподіл балів проводиться кафедрою в залежності від складності завдань. Мінімальна кількість балів за розв'язання завдань становить **36 балів**.

При формуванні загальної оцінки виходити з того, що у структурі атестаційного екзамену тестові завдання – **40 балів**, практичні завдання – **60 балів**. Загальна оцінка визначається як сума балів за всі виконані завдання і може становити максимумо **100 балів** (таблиця 3).

Таблиця 3 Критерії оцінювання знань студентів

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за системою ВТЕІ КНТЕУ
A	Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100
B	Вище середнього рівня з кількома помилками	82-89
C	Загалом правильна робота з певною кількістю значних помилок	75-81
D	Непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74
E	Виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68
FX	Потрібно попрацювати перед тим, як перескласти	35-59
F	Необхідна серйозна подальша робота, обов'язків повторний курс	1-34

Рішення щодо присвоєння кваліфікації «молодший бакалавр» екзаменаційна комісія приймає за умови отримання здобувачем вищої освіти позитивної оцінки, як за тести, так і за виконання практичних завдань.

РОЗДІЛ 7. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

З дисципліни «Теорія організації»

1. Монастирський Г. Л. Теорія організації : підручник. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 287 с.
2. Терещенко Т.В. Теорія організації: навч. посіб. Хмельницький: Хмельниц. ун-т упр. та права. 2015. 335 с.
3. Теорія організації : опорний конспект лекцій / авт.: С. І. Бай, О. В. Самокиш, Ю. В. Гайдай. Київ : КНТЕУ, 2012. 69 с.
4. Бохенко О. С., Заюкова М. С. Теорія розвитку як напрямок зміни організації. Соціально-політичні, економічні та гуманітарні виміри європейської інтеграції України: збірник наукових праць Міжнародної науково-практичної конференції 28-31 травня 2013 року. Вінниця, 2013. № Ч. 1. С.358–362.
5. Власова О. І., Никоненко Ю. В. Соціальна психологія організацій та управління: підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 398 с.
6. Дзюба О. М. Еволюція наукових підходів поняття організація в контексті дослідження теорій організацій. Соціально-політичні, економічні та гуманітарні виміри європейської інтеграції України: збірник наукових праць Міжнародної науково-практичної конференції 28-31 травня 2013 року. Вінниця, 2013. № Ч. 1. С.41–44.

З дисципліни «Менеджмент»

1. Бабчинська О. І. Менеджмент : опорний конспект лекцій. Вінниця : Видавничо-редакційний відділ ВТЕІ КНТЕУ, 2018. 110 с.
2. Боковець В. В. Основи менеджменту : навч. посібник. Вінниця : Глобус-Прес, 2013. 524 с.
3. Бондар О. В. Ситуаційний менеджмент: навч. посібник / О. В. Бондар; за ред. С. І. Михайлова. К.: Центр учбової літератури, 2012. 536 с.
4. Дудар Т. Г., Волошин Р. В., Дудар В. Т. Менеджмент : навч. посібник. К. : Центр учбової літератури, 2013. 336 с.
5. Кузнецова Т.О., Янковська Л.А., Савіна Н.Б., Семчук Ж.В. Менеджмент. Теорія та практика. Навчальний посібник. Львів:»Магнолія 2006», 2019. 293 с.
6. Менеджмент: підручник /О.М. Гірняк, П.П. Лазановський. 5-те вид. перероб. і доп. Львів:Магнолія 2006, 2019. 352 с.
7. Менеджмент: підручник / Т. Л. Мостенська, В. О. Новак, М. Г. Луцький, О. В. Ільєнко. – 2-ге вид. К.: Кондор, 2012. 758 с.
8. Михайлов С. І., Балановська Т. І., Степасюк О. С., Гоголя О. П., Новак О. В., Городенко С. В., Хоменко М. П. Менеджмент : навч. посібник / за ред. С. І. Михайлова. К. : Центр учбової літератури, 2012. 536 с.
2. Моргулець О. Б. Менеджмент у сфері послуг: навч. посібник / О. Б. Моргулець. К.: Центр учбової літератури, 2012. 384 с.
3. Мошек Г.Е., Ковальчук М.М., Поканєвич Ю.В., Погодаєв І.В. та ін. Менеджмент: навч. посіб. /за заг. ред. Г.Є. Мошека. 2-ге вид. доп., перероб.

Київ: Ліра-К, 2018. 548 с.

4. Основи менеджменту : опорний конспект лекцій / авт.: Г. Є. Мошек, В. С. Ціпуринда. К. : КНТЕУ, 2014. 117 с.
5. Осовська Г. В., Осовський О. А. Менеджмент : підручник. 4-те вид., перероб. і допов. Київ : Кондор, 2018. 563 с.
6. Осовська Г. В., Осовський О. А. Менеджмент організації : підручник. К. : Кондор, 2009. 680 с.
7. Регіонально-адміністративний менеджмент: навч. посібник / В. Г. Воронкова, С. Л. Катаєв, О. М. Кіндратець та ін; під ред. В. Г. Воронкової. – К.: Професіонал, Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.
8. Рудьєв В. А. Менеджмент: навч. посібник / В. А. Рудьєв, С. О. Гуткевич. К.: Центр учбової літератури, 2011. 312 с.
9. Свидрук І. І. Креативний менеджмент: навч. посібник / І. І. Свидрук. К.: Центр учбової літератури, 2012. 224 с.
10. Сичова Н. В., Гайдай Ю. В., Ракша Н. В. Менеджмент : опорний конспект лекцій. Київ : КНТЕУ, 2017. 91 с.
11. Скібіцька Л. І., Щелкунов В. І., Сівашенко Т. В., Чичкан-Хліповка Ю. М. Офісний менеджмент : навч. посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 616 с.
12. Стадник В. В. Менеджмент: підручник / В. В. Стадник, М. А. Йохна. 2-ге вид., випр., допов. К.: Академвидав, 2010. 472 с.
13. Старостіна А. О. Ризик-менеджмент: теорія та практика: навч. посібник / А. О. Старостіна, В. А. Кравченко. К.: Політехніка, 2009. 200с.

З дисципліни «Економічна теорія»

1. Економічна теорія : (Політекономія. Мікроекономіка . Макроекономіка) : навч. посібник / Л.В. Білецька, О.В. Білецький, В.І. Савич. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 688 с.
2. Економічна теорія : навч. посіб. / Л.С. Шевченко, О.А. Гриценко, О.С. Марченко та ін. ; за заг. ред. Л.С. Шевченко. Харків : Право, 2016. 268 с.
3. Економічна теорія : навч. посібник / за заг. ред. проф. В.І. Сідорова, проф. Є.М. Воробйова. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. 464 с.
4. Економічна теорія : навч. посібник / О.В. Стефанишин, М.В. Квак, М.В. Кічурчак, М.І. Терехух. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2015. 336 с.
5. Економічна теорія : підручник / В.Д. Лагутін, Ю.М. Уманців, Т.А. Щербакова та ін. ; за заг. ред. В.Д. Лагутіна. Київ : КНТЕУ, 2017. 608 с.
6. Економічна теорія : підручник для вищої школи / Горлач М.І., Соколов М.О., Кримов М.І., Лисенко С.Ф. та ін.; за загальною редакцією проф. Соколова М.О., проф. Горлача М. І. Київ : Центр учбової літератури. 2017. 532 с.
7. Економічна теорія : Політекономія: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. Київ : Знання, 2014. 710 с.
8. Історія економіки та економічної думки, політекономія : навч. посіб. / за ред. М.М. Теліщука. Ірпінь : Університет ДФС України, 2020. 544 с.

9. Камінська Т.М. Основи економічної теорії. Підручник. Київ : Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2018. 232 с.
10. Кокарев І.В. Основи економічної теорії : курс лекцій. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 220 с.
11. Мацелюх Н.П., Максименко І.А. Історія економіки та економічної думки. Політична економія. Мікроекономіка. Макроекономіка : навч. посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 382 с.
12. Опорний конспект лекцій із дисципліни «Економічна теорія» для студентів освітнього рівня «бакалавр» усіх форм навчання / Укладач : к.е.н., доц. Л.Б. Артеменко. Тернопіль : ТНТУ, 2017. 65 с.
13. Пасемко Г.П., Бага Л.Г., Беседіна Г.Є. Політична економія : навч. посібник. Харків : Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва, 2020. 413 с.
14. Політична економія : навч. посіб. / за ред. Г.І. Башнянин, Є.С. Шевчук. Львів : Магнолія 2006, 2018. 312 с.
15. Політична економія : навчальний посібник / М.С. Бріль, О.М. Кліменко, І.Ф. Лісна та ін. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 280 с.
16. Семененко М., Коваленко Д. Економічна теорія. Політекономія : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 428 с.
17. Холявко Н.І., Гонта О.І. Економічна теорія : навч. посіб. / Чернігів : ЧНТУ, 2014. 218 с.

З дисципліни «Економіка і фінанси підприємства»

1. Бойчик І. М. Економіка підприємства : підручник. Київ : Кондор, 2016. 378 с.
2. Гетьман О. О., Шаповал В. М. Економіка підприємства : навч. посіб. 2-ге вид. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 488 с.
3. Гринчуцький В. І., Карапетян Е. Т., Погріщук Б. В. Економіка підприємства : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та допов. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 304 с.
4. Економіка підприємства : опорний конспект лекцій / авт.: Н. М. Гуляєва, І. О. Чаюн, Г. М. Богославець, Л. Л. Стасюк, І. Ю. Бондар, С. І. Губар. Київ : КНТЕУ, 2010. 120 с.
5. Економіка підприємства : опорний конспект лекцій / авт.: Т. І. Ткаченко, С. П. Гаврилюк. Київ : КНТЕУ, 2015. 168 с.
6. Економіка підприємства : опорний конспект лекцій. Ч.1 / авт.: Л. О. Лігоненко, Г. М. Богославець, О. В. Корольова-Казанська, Г. В. Ситник, Л. Л. Стасюк, І. О. Чаюн. Київ : КНТЕУ, 2016. 120 с.
7. Захарченко В. І., Меркулов М. М., Ширяєва Л. В. Економіка підприємства: практикум (збірник задач і виробничих ситуацій) : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 144 с.
8. Іванілов О. С. Економіка підприємства : підручник. 2-ге вид. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 728 с.
9. Калініченко О. В., Плотник О. Д. Економіка підприємства : практикум : навч. посіб. Київ : Кондор, 2012. 600 с.
10. Лігоненко Л. О., Височин І. В., Корольова-Казанська О. В., Стасюк

Л. Л., Чаюн І. О., Блаженко С. Л., Хіленко О. О. *Економіка та фінанси підприємства: методика розв'язання практичних задач : навч. посіб. Київ : КНТЕУ, 2010. 336 с.*

11. Лігоненко Л. О., Височин І. В., Корольова-Казанська О. В., Стасюк Л. Л., Чаюн І. О., Блаженко С. Л., Хіленко О. О. *Економіка та фінанси підприємства: методика розв'язання практичних задач : навч. посіб. Київ : КНТЕУ, 2011. 336 с.*

12. Маслак О. І., Воробйова Л. Д. *Економіка промислового підприємства : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 172 с.*

13. Нестерчук Ю. О., Сегеда С. А. *Економіка підприємства : навч.-метод. посіб. Вінниця : Едельвейс і К, 2014. 372 с.*

14. Шегда А. В., Харченко Т. Б., Сагайдак Ю. А., Пашинок Л. О. *Економіка підприємства: збірник тестів і задач : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 240 с.*

15. Яркіна Н. М. *Економіка підприємства : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ : Ліра-К, 2020. 596 с.*

З дисципліни «Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків»

1. Вітлінський В.В., Маханець Л.Л. *Ризикологія в зовнішньоекономічній діяльності. Навч.посіб. - К. : КНЕУ, 2018р. - 432 с.*

2. Старостіна А.О., Кравченко В.А. *Ризик-менеджмент: теорія та практика : Навч. Посіб. – К.: ІВЦ «Видавництво «Політехніка», 2004. – 200 с.*

3. Івченко І. Ю. *Економічні ризики: навч. посіб / Івченко І. Ю. - Київ: Центр навчальної літератури, 2004. - 304 с.*

4. Міжнародний Інститут Дослідження Ризиків [Електронний ресурс]. –Режим доступу : <http://www.miiir.ru/>.

5. Quantum – Finance in Perspective. Сайт, присвячений кількісним методам ризик-менеджменту [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.quantummagazine.com/>.

6. 166AS/NZS Risk Management Standart4360:1999 [Електронний ресурс].- Режим доступу : <http://www.riskmanagement.com.ua>.

7. Institute of Risk Management [Електронний ресурс].- Режим доступу : <https://www.theirm.org/knowledge-and-resources/risk-management-standards/>

8. ISO 31000 2009 – Risk Management Principles and Guidelines [Електронний ресурс].- Режим доступу : <https://www.iso.org/standard/43170.html>

9. [ДСТУ ISO Guide 73:2013](http://metrology.com.ua/download/iso-iec-ohsas-i-dr/61-iso/325-dstu-iso-guide-73-2013) [Електронний ресурс].- Режим доступу : <http://metrology.com.ua/download/iso-iec-ohsas-i-dr/61-iso/325-dstu-iso-guide-73-2013>

10. ДСТУ ІЕС/ISO 31010:2013 [Електронний ресурс].- Режим доступу : <http://khoda.gov.ua/image/catalog/files/dstu%2031010.pdf>